

EFICACITATEA TRATAMENTULUI BIOLOGIC ANTI-TNF α ÎN POLIARTRITA REUMATOIDĂ, ÎN PRACTICA CLINICĂ CURENTĂ - UN STUDIU DE COHORTĂ

M. Dumitrescu¹, Carina Mihai², M. Bojincă², Antoaneta Ion², L. Macovei², Fulvia Ștefănescu²,
Mihaela Milicescu², I. Ancuța², Elena Luminița Sidenco³, Șt. Șuțeanu²

Rezumat. Obiectivul acestui studiu de cohortă, prospectiv, a fost evaluarea eficacității tratamentului biologic anti-TNF α la pacienții cu poliartrită reumatoidă (PR) din 3 centre de reumatologie din București, în condiții de practică clinică curentă. Studiul a urmărit timp de 18 luni evoluția unui lot de 155 pacienți cu PR, la care s-a inițiat tratament biologic anti-TNF α , în comparație cu un lot similar de 81 pacienți, aflat în tratament remisiv clasic. S-a urmărit, ca obiectiv primar, ameliorarea exprimată ca scădere a scorului DAS28 și ca răspuns EULAR, iar ca obiective secundare, ameliorarea scorurilor articulare, a nivelului reactanților de fază acută și a disabilității, aceasta din urmă măsurată cu ajutorul chestionarului de evaluare a stării de sănătate HAQ.

La 12 luni de la momentul intrării în studiu, ameliorarea, exprimată prin scăderea medie a scorului DAS 28, a fost mult mai pronunțată la lotul cu tratament anti-TNF α , decât la cel cu tratament remisiv clasic ($3,25 \pm 0,92$ față de $0,57 \pm 0,58$, $p < 0,001$). De asemenea, scorurile articulare, nivelul seric al reactanților de fază acută și scorul HAQ au evoluat semnificativ mai bine la pacienții cu tratament anti-TNF α , decât la cei cu tratament remisiv clasic. Clasificând pacienții în responderi și nonresponderi, conform recomandărilor EULAR, am constatat, în lotul cu tratament biologic, 127 responderi la 6 luni de la inițiere (82%), 152 responderi la 12 luni (98%) și 134 responderi la 18 luni (86%), comparativ cu 35 (43%), 37 (46%) și, respectiv, 39 (48%) în grupul cu tratament remisiv clasic, diferențele fiind înalt semnificative statistic ($p < 0,001$ prin test chi-pătrat pentru toate cele 3 evaluări).

În concluzie, eficacitatea tratamentului biologic anti-TNF α la pacienții cu PR, în practica clinică curentă din țara noastră, este clinic și statistic semnificativ mai mare - am putea spune spectaculoasă - față de cea a tratamentului remisiv clasic.

Cuvinte-cheie: poliartrita reumatoidă, agenți biologici, tratament anti-TNF α , eficacitate.

Abstract. The aim of this longitudinal, prospective study was to assess the efficacy of anti-TNF α biologic agents in rheumatoid arthritis (RA) patients of 3 rheumatology clinics in Bucharest, in current clinical practice. A cohort of 155 RA patients, in whom anti-TNF α biologic agents were started, was followed up for 18 months and compared with another RA group of 81 patients, treated with classical DMARDs. The primary endpoint was improvement, assessed as DAS28 reduction and as EULAR response; the secondary endpoints were the decrease in joint scores, acute phase reactants and disability, as assessed by HAQ questionnaire. At 12 months from baseline, mean DAS28 decrease in the anti-TNF α -treated group was significantly greater than in the classic DMARDs group (3.25 ± 0.92 vs. 0.57 ± 0.58 , $p < 0.001$). Joint scores, acute phase reactants and the HAQ score also had significantly greater decreases in the anti-TNF α group. According to EULAR response criteria, we found in the anti-TNF α group 127 responders at 6 months (82%), 152 responders at 12 months (98%) and 134 responders at 18 months (86%), compared to 35 (43%), 37 (46%) and 39 (48%) respectively in the classic DMARDs group ($p < 0,001$ by chi-square test for all 3 assessments).

In conclusion, the efficacy of anti-TNF α biologic treatment in RA patients in current clinical practice is spectacularly greater, both clinically and statistically, as compared against classical DMARDs.

Keywords: rheumatoid arthritis, biologic agents, anti-TNF α , treatment efficacy.

¹Col. dr. Marcel Dumitrescu, medic primar reumatologie, Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă, București.

²Dr. Carina Mihai, asistent univ.; Conf. Dr. Mihai Bojincă; Dr. Antoaneta Ion; Dr. Liviu Macovei, cercetător științific; Dr. Fulvia Ștefănescu, cercetător științific; Dr. Mihaela Milicescu, asistent univ.; Dr. Ioan Ancuța, asistent univ.; Prof. Dr. Ștefan Șuțeanu; Clinica de Medicină Internă și Reumatologie, U.M.F. „Carol Davila”, Spitalul Clinic „Dr. Ion Cantacuzino”, București.

³Prof. dr. Elena Luminița Sidenco, Clinica de Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie, U.M.F. „Carol Davila”, Spitalul Universitar de Urgență „Elias”, București.